

**EGZAMIN MATURALNY  
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

**GEOGRAFIA**

**POZIOM ROZSZERZONY**

**FORMUŁA OD 2015**

**(„NOWA MATURA”)**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ**

**ARKUSZ MGE-R1**

**CZERWIEC 2018**

## Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny.** Pamiętaj, że każda merytorycznie poprawna odpowiedź, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi zostać pozytywnie oceniona, nawet jeżeli nie została przewidziana w przykładowych odpowiedziach w zasadach oceniania.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W przypadku niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska, rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Przyznając punkty, nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym podejrzeniach o niesamodzielność w pisaniu pracy.

### **Zadanie 1.1. (0–1)**

#### **Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Poprawna odpowiedź**

B.

### **Zadanie 1.2. (0–1)**

#### **Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Poprawna odpowiedź**

D.

### **Zadanie 2. (0–1)**

#### **Schemat punktowania**

1 p. – za podanie dwóch poprawnych cech.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- duże deniwelacje
- duże nachylenie stoków wzniesień
- obecność ostańców skalnych (form skalnych)
- obecność wzniesień
- brak dolin rzecznych.

### **Zadanie 3. (0–1)**

#### **Schemat punktowania**

1 p. – za podanie dwóch poprawnych różnic między obszarami pokrytymi lasami.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- Las Szeligowiec jest położony na obszarze równinnym, a las Bienia na wzniesieniu.
- W lesie Bienia deniwelacje przekraczają 60 m, a w lesie Szeligowiec 20 m.
- Tylko w lesie Szeligowiec występują strumienie (rzeki/cieki).
- Przez obszar zalesiony las Bienia przebiega droga wojewódzka (796) i droga asfaltowa.
- Tylko na obszarze lasu Szeligowiec znajduje się pole namiotowe oraz pojedyncze zabudowania.

*Różnice powinny odnosić się tylko do obszarów zalesionych w wyznaczonych polach mapy.*

### **Zadanie 4.1. (0–2)**

#### **Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne przyporządkowanie sześciu zakładów przemysłowych.

1 p. – za poprawne przyporządkowanie trzech-pięciu zakładów przemysłowych.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Przykładowe odpowiedzi**Przemysł paliwowo-energetyczny:

- Koksownia „Przyjaźń” Spółka z o.o.
- Elektrownia „Łagisza”

Przemysł mineralny:

- Huta Szkła „Zawiercie”
- Fabryka Cementu „Wysoka”

Przemysł metalurgiczny:

- ArcelorMittal Poland oddział Dąbrowa Górnicza d. Huta Katowice” (*uznajemy „Huta Katowice”*)
- Huta Stali CMC

**Zadanie 4.2. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowa odpowiedź**

- bliskość rynku zbytu (huty ArcelorMittal Poland / „Huty Katowice”)

*Uznaje się odpowiedzi:*

- *obecność infrastruktury (linii kolejowej)*
- *bliskość kopalni/złóż węgla.*

**Zadanie 5. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

Szerokość geograficzna  $50^{\circ}22'$

$90^{\circ} - 50^{\circ}28' = 39^{\circ}32'$

Wysokość Słońca  $39^{\circ}32'$

**Zadanie 6.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające różnicę warunków tworzenia się planet.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Wysoka temperatura panująca bliżej Słońca umożliwiła kondensację ciężkich pierwiastków, dlatego planety grupy ziemskiej zbudowane są głównie z metali i krzemianów w przeciwieństwie do planet olbrzymów położonych dalej od Słońca. W zimniejszych rejonach mogły kondensować lekkie pierwiastki wodoru i helu, dlatego są to planety gazowe.
- Budowa planet uzależniona jest od warunków termicznych, w których tworzyły się planetozymale. Ciężkie pierwiastki (metale) gromadziły się bliżej Słońca, tam gdzie temperatura była najwyższa, dlatego planety typu ziemskiego położone bliżej Słońca mają metaliczne jądro. W niższej temperaturze mogły się gromadzić lekkie atomy gazów, dlatego planety olbrzymy położone dalej od Słońca są zbudowane z gazów.

**Zadanie 6.2. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

1. P

2. F

3. P

**Zadanie 7. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

największym

**Przykładowe uzasadnienie**

Podczas ruchu obiegowego Ziemia znajduje się najdalej od Słońca w lipcu (latem). Wtedy jest bardziej oświetlona półkula północna niż półkula południowa (na obszarach okołobiegunowych panuje dzień polarny), ponieważ Słońce góruje w zenicie nad zwrotnikiem Raka.

**Zadanie 8. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie, trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów

**Poprawne odpowiedzi**

| 21 III | 22 VI | 22 XII |
|--------|-------|--------|
|        | X     |        |
|        |       | X      |
| X      |       |        |
| X      |       |        |

**Zadanie 9. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

B2

**Zadanie 10.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

### **Poprawne odpowiedzi**

1. F
2. F
3. P

#### **Zadanie 10.2. (0–2)**

##### **Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne wyjaśnienie

1 p. – za opisanie zróżnicowania stałych ośrodków barycznych w strefie międzyzwrotnikowej bez wyjaśnienia ich wpływu na zróżnicowanie wielkości opadów atmosferycznych.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

##### **Przykładowa odpowiedź**

Nad równikiem występują opady konwekcyjne związane ze stałym niżem barycznym (codzienne, intensywne opady deszczu), a nad zwrotnikami utrzymuje się przez znaczną część roku ośrodek wysokiego ciśnienia, w którym ruch zstępujący mas powietrza ogranicza powstawanie chmur deszczowych i opadów.

#### **Zadanie 11. (0–1)**

##### **Schemat punktowania**

1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

##### **Przykładowe odpowiedzi**

- Powstały ostre granie (turnie).
- Doliny przeobraziły się z V-kształtnych w U-kształtne.
- Powstały kotły polodowcowe.
- Doliny rzeczne zostały pogłębione.

#### **Zadanie 12. (0–1)**

##### **Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

##### **Poprawna odpowiedź**

C1

#### **Zadanie 13. (0–1)**

##### **Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

##### **Poprawne odpowiedzi**

1. P
2. P
3. F

#### **Zadanie 14.1. (0–1)**

##### **Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

### **Przykładowe odpowiedzi**

- Poziom wodonośny (piaski oligoceńskie) występuje w synklinie i znajduje się między warstwami nieprzepuszczalnymi (margle kredy i iły plioceńskie).
- Układ warstw skalnych tworzy nieckę, a warstwa wodonośna występuje między dwiema warstwami skał nieprzepuszczalnych.

### **Zadanie 14.2. (0–1)**

#### **Schemat punktowania**

- 1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Poprawne odpowiedzi**

1. F
2. F
3. P

### **Zadanie 15. (0–2)**

#### **Schemat punktowania**

- 2 p. – za poprawną nazwę ustroju rzeki i dwa poprawne skutki.  
1 p. – za poprawną nazwę ustroju rzeki i jeden poprawny skutek.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### **Poprawne odpowiedzi**

Śnieżno-deszczowy (lub deszczowo-śnieżny)

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- Zagrożenie powodzią w okresie wysokich stanów wód wiosną (podczas roztopów wiosennych).
- Zagrożenie powodzią w okresie wysokich stanów wód latem podczas deszczów rozlewnych (nawałnicowych).

*Uznaje się odpowiedź: zagrożenie dla żeglugi i rolnictwa w okresie niskich stanów wód, przeważających (na większości obszaru Polski) późnym latem i jesienią.*

### **Zadanie 16. (0–2)**

#### **Schemat punktowania**

- 2 p. – za określenie typu krajobrazu oraz podanie trzech cech krajobrazu.  
1 p. – za określenie typu krajobrazu oraz podanie dwóch cech krajobrazu.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### **Poprawna odpowiedź**

Typ krajobrazu – staroglacjalny

#### **Przykładowe odpowiedzi**

Cechy krajobrazu:

- niewielkie deniwelacje terenu (przewaga obszarów płaskich)
- dominacja równin morenowych rozciętych dolinami rzecznyymi
- występowanie meandrujących rzek
- brak jezior polodowcowych
- silnie zdenudowane, nieliczne ciągi wzgórz moren czołowych
- wysokości bezwzględne nieprzekraczające 300 m n.p.m.

**Zadanie 17. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za uzupełnienie dwóch wierszy tabeli.

1 p. – za uzupełnienie jednego wiersza tabeli.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

B – Puszcza Białowieska

C – Bory Tucholskie

**Zadanie 18.1. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

B3

**Zadanie 18.2. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za trzy poprawnie uzupełnione wiersze.

1 p. – za dwa poprawnie uzupełnione wiersze.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

III

I

II, IV (*kolejność numerów w tym wierszu dowolna*)

**Zadanie 19. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie, trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

B

E

C

A

**Zadanie 20. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

A

A

B

**Zadanie 21. (0–1)****Schemat punktowania**

- 1 p. – za sformułowanie poprawnego wyjaśnienia.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowa odpowiedź**

Część ludności traci źródło utrzymania (pracę sezonową) w okresie jesienno-zimowym w związku z mniejszym zapotrzebowaniem na siłę roboczą w gospodarstwach rolnych, w sadownictwie, w branżach turystycznej, gastronomicznej i budowlanej.

**Zadanie 22. (0–2)****Schemat punktowania**

- 2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.  
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

Indie  
Francja  
Chiny

**Zadanie 23. (0–1)****Schemat punktowania**

- 1 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

protestantyzm – Szwecja  
prawosławie – Białoruś

**Zadanie 24. (0–1)****Schemat punktowania**

- 1 p. – za dwa poprawne argumenty.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Znacząca rola języka angielskiego we współczesnym świecie jest związana z kolonialną przeszłością Imperium Brytyjskiego – jednego z największych imperiów w historii.
- Wzrost znaczenia ekonomiczno-militarnego Stanów Zjednoczonych po drugiej wojnie światowej.
- Globalizacja w sferze nauki, technologii, mediów i popkultury.
- Stosowanie języka angielskiego jako jednego z języków oficjalnych ONZ.

**Zadanie 25.1. (0–1)****Schemat punktowania**

- 1 p. – za sformułowanie poprawnego wniosku.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

### Przykładowa odpowiedź

W dzielnicach centralnych Warszawy liczba ludności zmniejsza się (z powodu ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji wewnętrznych, a w dzielnicach oddalonych od centrum liczba ludności wzrasta ze względu na dodatni przyrost naturalny i dodatnie saldo migracji).

### Zadanie 25.2. (0–1)

#### Schemat punktowania

1 p. – za podanie różnych przykładów działań urzędów w dwóch gminach.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Przykładowe odpowiedzi

##### Białołęka

- Budowa szkół, przedszkoli i żłobków.
- Budowa placów zabaw.
- Budowa obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych dla rodzin.
- Otwieranie klubów dla młodzieży.

##### Śródmieście

- Zwiększanie liczby ośrodków leczniczych i rehabilitacyjnych dla seniorów.
- Wzrost zatrudnienia w ośrodkach pomocy społecznej.
- Wspieranie wolontariatu.

### Zadanie 26. (0–2)

#### Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech wierszy.

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch, trzech wierszy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Poprawne odpowiedzi

|   |                            |          |
|---|----------------------------|----------|
| 4 | <i>fabryka papieru</i>     | <i>B</i> |
| 1 | <b>Google</b>              | <i>C</i> |
| 5 | <i>Stocznia (Nagasaki)</i> | <b>D</b> |
| 6 | <b>elektrownia</b>         | <i>A</i> |

### Zadanie 27. (0–2)

#### Schemat punktowania

2 p. – za uzupełnienie trzech wierszy.

1 p. – za uzupełnienie dwóch wierszy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Poprawne odpowiedzi

|   |   |   |
|---|---|---|
| X | 4 | B |
| Y | 3 | C |
| Z | 1 | A |

### Zadanie 28.1. (0–1)

#### Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

Afryka Zachodnia (lub wybrzeże Zatoki Gwinejskiej)

**Zadanie 28.2. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Przykładowe odpowiedzi**Wymaganie przyrodnicze

- klimat gorący (ciepły)
- klimat wilgotny

Wymaganie pozaprzyrodnicze

- zapotrzebowanie na siłę roboczą (pracochłonna uprawa)

**Zadanie 29. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy.

albo

1 p. za podanie poprawnych nazw trzech województw.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

1. małopolskie D
2. podlaskie A
3. wielkopolskie C

**Zadanie 30. (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

| Rolnictwo intensywne | Rolnictwo ekstensywne |
|----------------------|-----------------------|
|                      | X                     |
| X                    |                       |
|                      | X                     |
|                      | X                     |

**Zadanie 31. (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawna odpowiedź**

B3

### **Zadanie 32.1. (0–1)**

#### **Schemat punktowania**

- 1 p. – za podanie poprawnego kontynentu i przyczyny.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Poprawna odpowiedź**

Azja

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- Wzrost zużycia surowców energetycznych w Azji wynika przede wszystkim z silnej industrializacji państw Azji Wschodniej, np. Chin.
- Zwiększenie zużycia surowców energetycznych w Azji jest spowodowane wzrostem liczby ludności na tym kontynencie.

### **Zadanie 32.2. (0–1)**

#### **Schemat punktowania**

- 1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- Firmy z wysokorozwiniętych państw Ameryki i Europy przeniosły część energochłonnej produkcji do państw afrykańskich i azjatyckich.
- Państwa Ameryki Północnej i Europy są w fazie postindustrialnej, gdzie największe znaczenie mają usługi i przemysł high-tech, które zużywają stosunkowo mało energii.
- Państwa Europy oraz Ameryki Północnej na większą skalę stosują technologie energooszczędne i na dużą skalę wykorzystują odnawialne źródła energii.
- Polityka energetyczna respektuje konwencje o ochronie powietrza (środowiska).

### **Zadanie 33.1. (0–2)**

#### **Schemat punktowania**

- 2 p. – za podanie czterech poprawnych przykładów.  
1 p. – za podanie dwóch, trzech poprawnych przykładów.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- Wyłączenie dużych obszarów z rolniczego i leśnego użytkowania.
- Zmiana sieci hydrograficznej, osadniczej, komunikacyjnej, energetycznej.
- Zniszczenie pokrywy glebowej w obrębie wyrobiska, zwałowiska zewnętrznego.
- Powstanie nowych form rzeźby terenu w postaci sztucznych zagłębień (wyrobiska) i wzniesień (zwałowiska).
- Zmiana stosunków wód podziemnych, (powstał rozległy lej depresyjny).

### **Zadanie 33.2. (0–1)**

#### **Schemat punktowania**

- 1 p. – za podanie trzech poprawnych przykładów.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- Powstały nowe miejsca pracy dla okolicznej ludności (obsługa turystyczna).
- Zwałowisko stało się miejscem rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców okolicznych miejscowości.

- Wybudowanie obiektów (wyciągi narciarskie, trasy rowerowe i zaplecze gastronomiczno-hotelarskie) wpłynęło na podniesienie rangi i atrakcyjności turystycznej regionu.
- Zwiększył się udział energii odnawialnej w strukturze produkcji energii elektrycznej.

#### **Zadanie 34. (0–1)**

##### **Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

##### **Przykładowa odpowiedź**

Zmniejszyła się liczba turystów odwiedzających Egipt, co było spowodowane sytuacją polityczną w tym kraju po 2011 r. (arabska wiosna) i późniejszymi zamachami na turystów.

#### **Zadanie 35. (0–1)**

##### **Schemat punktowania**

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

##### **Poprawne odpowiedzi**

C

E

#### **Zadanie 36. (0–1)**

##### **Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

##### **Poprawna odpowiedź**

C.